REDACTIUNEA,
Administratiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA" iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 109. Braşov, Lunĭ-Marţĭ 16 (29) Maiŭ. 1900.

Contrastul între delegaţiunĭ.

Desbaterile asupra afacerilor şi a politicei esteriőre a monarchiei au mers, cum am arătat, forte neted în delegaţiunea ungară, pe când în delegaţiunea austriacă contele Goluchowski a trebuit sĕ-şĭ audă multe, întempinând direct şi indirect o critică nu numai a politicei sale esteriőre, dér şi a atitudinei sale faţă cu mersul politicei interióre în statele dualiste ale monarchiei.

Astfel cele două delegaţiunĭ ni-au arătat: una o faţă senină veselă, plină de încredere în conducerea politicei şi plină de speranţă în viitorul pacînic al monarchiei; cealaltă ni-a arătat o faţă posomorîtă, puţină încredere în mersul politicei esteriőre, ca şi a celei interióre şi cu îngrijire de viitor.

Ungurii găsesc, că în ce privesce lucrarea guvernului comun şi în deosebĭ politica lui Goluchowski, tóte merg de minune. Cum espune raportul comisiunei pentru esterne al delegaţiunei ungare, nicĭ cel mai mic nouraş nu turbură situaţiunea descrisă de ministrul Goluchowski. Tripla alianţă stă mai tare ca orĭ şi când, dovadă întélnirea împăraţilor la Berlin. Raportul Austro-Ungariei cu Germania în deosebĭ a devenit şi mai strîns, ér legăturile cu Italia nu s'au alterat. Relaţiunile amicabile cu Rusia se susţin în mod îmbucurător şi delegaţiunea ungară găsesce chiar, că póte fi cu deplină încredere în lealitatea şi conscienţiositatea Rusiei că-şĭ va împlini obligămintele, ce le-a luat asupră-şĭ prin înţelegerea cu monarchia nóstră, „după care nicĭ una din aceste două puterĭ, nu va tinde la o preponderanţă în vre-o parte séu în vre-o afacere a Orientului, ci va procede faţă cu acestea pretutindenĭ şi în tot timpul după cum se va stabili înainte prin înţelegere comună". Mai departe, raportul amintitei comisiunĭ consună şi cu vederile ministrului cu privire la rĕsboiul sudafrican, la conferenţa din Haga etc.

Rĕmâne numai, ca sĕ succédă şi acţiunea iniţiată de contele Apponyi pentru a realisa uniunea internaţională a pressei pentru promovarea păcii universale, şi atuncĭ va începe era de aur a maghiarismului, care sub scutul păcii, din nou pentru lung timp asigurate, speréză aşĭ realisa visurile sale utopice de contopire naţională.

Asta este faţa, care le privesce tóte în culóre aurie, ce deşteptă şi nutresce cele mai nebune ilusiunĭ şi speranţe.

Sĕ esaminăm însĕ puţin şi cealaltă faţă, care cu tótă bunăvoinţa, nu se arată nicĭ-decum încântată de realitatea lucrurilor, ce nu se presentă vederii sale prin prisma artificială a îngâmfatei sinamăgirĭ.

Austriacii, — carĭ bine scim, sunt representaţĭ în delegaţiune nu esclusiv dintr'un singur element, ci ai căror delegaţĭ se recruteză din sînul representanţilor tuturor popórelor imperiului — ne dau, firesce, o altă icónă a desbaterilor lor. Aicĭ se reflecteză reala stare a divergenţelor şi neînţelegerilor dinăuntru, şi înzadar se esoféză cei dela biroul de pressă jidano-maghiar de a vĕrsa lacrimĭ de crocodil asupra contrastelor şi a divisiunei de părerĭ, ce se manifestă în delegaţiunea austriacă, — căcĭ tot acésta este, care esprimă mai adevĕrat situaţiunea reală cu privire la sentimentele şi dorinţele popórelor, éră nu cumetria celor, carĭ representă numai sentimentele şi dorinţele clicei ungurescĭ dela putere.

Nu se putea încunjura, ca Cehii din delegaţiunea austriacă sĕ nu facă oposiţiune şi aicĭ, când luptele au ajuns a fi aşa de încordate înăuntru şi când din punctul lor de vedere, ei au combătut şi în anii de mai înainte politica esterióră a monarchiei. De astă-dată ei au adus în discusiune cum se cade înaintea delegaţiunei cestiunea germano-boemă şi mai ales au imputat ministrului de esterne, că a influinţat mersul politicei interióre în contra lor şi în favorul Germanilor. Unii din ei au susţinut, că s'ar împăca cu tripla alianţă, décă s'ar cultiva în aceeaşĭ mĕsură şi raporturile amicale cu Rusia. Budgetul nu l'au votat, ci toţĭ au declarat, că nu au încredere în Goluchowski.

Dér nicĭ din partea germană nu s'au presentat lucrurile în lumina cea mai prietinósă, ci s'au relevat mai ales părţile vulnerabile ale cestiunilor economice şi situaţiunea deplorabilă, că pactul cu Ungaria mai esistă numai de adĭ pe mâne şi a pierit orĭ-ce siguranţă, de a puté consolida relaţiunile economice ale acestor două state pentru timp mai îndelungat.

Intre acei delegaţĭ austriacĭ, carĭ deşi n'au nimic de dis contra politicei esteriőre, totuşĭ s'au vĕdut îndemnaţĭ a face multe şi aspre constatărĭ şi obiecţiunĭ în ce privesce concordarea acestei politice cu politica interióră, a fost şi delegatul român bucovinean d-l Dr. Geogre Popovicĭ, care a ţinut un discurs forte remarcabil în şedinţa de Sâmbătă a delegaţiunei austriace, în care a desfăşurat cu cele mai vii colorĭ starea presentă a Românilor din Austro-Ungaria, arătând cum sunt de rĕu tractaţĭ, unii de către guvernul ungar, ceilalţĭ de către cel austriac, şi cum cercurile diriguitóre politice ale monarchiei persistă în nenorocita lor rĕtăcire faţă de modul cum ar trebui sĕ tracteze, în interesul bine priceput al monarchiei, cu naţiunea română de sub sceptrul habsburgic şi din regatul vecin independent.

Dăm loc mai jos unui estras autentic din acéstă interesantă vorbire, care, firesce, a indispus mult pe adversarii noştri.

Din discursul

delegatului bucovinean ***Dr. G. Popovicĭ****,*
rostit în delegaţiunea austriacă în Budapesta.

Étă estrasul din vorbirea d-lui Dr. G. Popovicĭ, ce l'am primit erĭ şi de care facem amintire în articulul de mai sus:

Espunerea lui *Goluchowski* este francă şi îmbucurătóre cu privire la susţinerea triplei alianţe şi la înţelegerea cu Rusia. A trecut cu tăcerea raporturile cu România şi totuşĭ sunt importante aceste raporturĭ şi au un reflex asupra împrejurărilor Românilor austro-ungarĭ.

Pentru a judeca relaţiunile naţiunei române cu monarchia nóstră, este instructivă o reprivire istorică. Din vechime era viuă nisuinţa de alianţă între popórele, ce locuesc basinul Dunării. Pentru întâiŭ ea era motivată de periculul, ce ameninţa din partea Turcilor. In mĕsura, în care crescea periculul, se întărea şi tendinţa de a se federa şi după bătălia dela Mohaciŭ 1526 ea aduse cu sine înfiinţarea Austriei de adĭ. Ideia, pe care s'a basat înfiinţarea Austriei, este decĭ cuprinderea într'o uniune de stat capabilă de resistenţă a popórelor, carĭ locuesc basinul Dunării şi carĭ sunt prea micĭ, decât ca sĕ pótă esista isolate.

Acésta tendenţă continuă a se manifesta şi adĭ; aceste popóre micĭ, vîrîte ca un ic între naţiunile marĭ europene nu mai sunt ameninţate de semilună; în schimb însĕ s'a ridicat un inimic mai periculos pentru ele, la nord. Impulsul de espansiune, ce-l au Ruşii, şi atracţiunea iresistibilă a acestora spre marea deschisă, trebue sĕ le facă sĕ prindă arma de apĕrare. Batalióne tarĭ, faţă de puterea ruséscă nu posede singur nicĭ unul dintre micile popóre dela Dunăre, le posede numai uniunea lor — acésta este Austria.

Care este raportul Românilor faţă cu o Austriă astfel definită?

Românii din Ungaria au apĕrat patria lor ungară cu sângele lor. E de ajuns a aminti numele Românilor Ioan *Huniade* şi Mateiŭ *Corvinul* spre a caracterisa fidelitatea şi devotamentul lor pentru stat. De când Ungaria a ajuns sub Habsburgĭ, Românii s'au luptat pe nenumĕrate câmpurĭ de bătaiă pentru ideia austriacă întrupată prin dinastiă. In anul 1848 ei se ridicară cu mic cu mare spre a apĕra dinastia, cu tóte că nicĭ-odată n'a fost mai mare ispita pentru mişcărĭ panromâne, decât în timpul acesta de strîmtorare.

Vorbitorul amintesce faptele rĕsboinice ale regimentelor române şi graţiósele recunoscinţe împĕrătescĭ, de carĭ avură parte.

Analógă a fost şi atitudinea Principatelor dunărene. Ea arată îndemnul constant de a întra în legătură cu monarchia nóstră. Principele Mihaiŭ Vitézul a fost gata de a supune suzeranităţii împĕrătescĭ ţĕrile sale şi Transilvania, cucerită de el la însărcinarea împĕratului. De când este independentă, România, cu tóte desamăgirile ce le-a suferit din parte-ne, se alipesce tot mai mult şi credincios de monarchiă.

Pentru România însémnă alipirea de tripla alianţă singurul scut în contra îmbrăţişării omorîtóre a Rusiei. O Austriă puternică este pentru România cel mai înalt interes întemeiat în instinctul de proprie conservare. De aceea pretinsa irredentă română este o invenţiune descreerată. Anecsiunea de ţinuturĭ române ale Austriei, ar presupune un *débacle*, o distrugere a Austriei, şi o astfel de distrugere în curênd ar trage după sine cu necesitate matematică înecarea României în marea ruséscă. Mintea apĕră pe Românĭ de asemenĭ aspiraţiunĭ echivalente cu a se sinucide, şi cumcă sĕ ţine sémă de ea, pentru acésta garantéză înţelepciunea regelui *Carol*.

Realisarea unui program daco-român ar puté fi posibil numai *cu* şi *în* Austria. Cum-că cestiunea română va ajunge la o resolvare, după care România va fi un membru suveran, în privinţa dinastică neatins, al unei puternice federaţiunĭ de state, care va avé în Viena centrul sĕu, este convicţiunea politicianilor românĭ ai Austro-Ungariei.

Nisuinţele române nu conţin decĭ pentru Austria nicĭ un pericul, din contră ele coincid cu interesele monarchiei. Geniul prinţului *Eugen* a recunoscut ca ţînta cea mai importantă a politicei împĕrătescĭ, înfrângerea Turciei şi anecsiunea ţĕrilor stăpânite de ea. Dér lucru dureros, guvernul vienes n'a fost la înălţimea problemei sale. Ocasiunea e scăpată din mână şi rĕmâne deschis numai drumul cel mai lung de a ne aronda (rotundi) prin federaţiunĭ.

Disposiţiă pentru acésta ar fi, multiplă. Garaşanin a pledat pe faţă pentru alăturarea Serbiei, fiind-că ar fi prea mică de-a puté trăi. In acéstă situaţiă nu se află numai singură Serbia. Regretabil, că politica de mai înainte austriacă a preferit sĕ brusceze, în loc de a întări simpatiile esistente. Ea a fost stăpânită de spiritul prepotent, care forméză tăria Maghiarilor în lupta pentru propria conservare, dér pe Austria a făcut'o nepopulară. Contele Goluchowski a rupt'o cu acest spirit şi a inaugurat mai cordiale relaţiunĭ, carĭ s'au manifestat prin visita Majestăţii Sale în Bucurescĭ şi au contribuit la întărirea raporturilor amicabile în interesul bine priceput al ambelor state.

Acésta însĕ nu e de ajuns de a pregăti acea legătură intimă, care este neapĕrat necesară din punctul de vedere al misiunei istorice a Austriei. Printr'o tractare corĕspundĕtóre a conaţionalilor, locuitorĭ în Austro-Ungaria, monarchia trebue sĕ dovedéscă, că legătura cu Austria cuprinde în sine numai avantage, ér nicĭ o ameninţare naţională.

In acéstă privinţă s'a pĕcătuit greu. **Sórtea Românilor în Ungaria este un martiriu.** Mai ales dela introducerea dualismului încóce, *naţiunea maghiară mişcă ceriul şi pămêntul spre a desnaţionalisa pe Românĭ.* Zacharul şi biciul, promisiunĭ şi ameninţărĭ, întreg registrul mijlócelor de forţă ale statului, până la mĕsurile baronului *Banffy*, se pun în mişcare spre a-i despoia de naţionalitatea lor erediţă. Aşĭ puté sĕ vĕ istorisesc volume întregĭ asupra nedreptăţilor, ce se fac Românilor, décă nu aşĭ considera de a mea datoriă sĕ nu amărăsc, ci sĕ caut mijlóce spre îndreptare.

Hegemonia maghiară a fost asemĕnată cu centralismul cisleitan, dér au puţin comun. Centralismul german are anumite postulate înţelepte, ce garantéză esistenţa Austriei. Omnipotenţa maghiară este netolerantă şi ameninţă statul, care stă sub zodia ei. Când cestiunea slavă în Europa rĕsăritenă îşĭ va fi ridicat capul ei mai ameninţător, Maghiarii vor vedé, cât de mult au greşit, că au slăbit elementul ne

slav al Românilor. Pe mine mĕ mângăia o mică radă de speranță, că spiritului uman al actualului ministru-preşedinte de Szell îi va succede a afla o formulă, care sĕ garanteze Românilor din Ungaria un minimum de esistență. Acéstă speranță nu s'a împlinit. Mĕsura suferințelor Românilor nu s'a micşorat sub Szell.

Oratorul vorbesce apoi despre *slavisarea Bucovinei*. Acésta este un fel de *travailler pour le Czar* (a lucra pentru Țarul). Se pretextéză, că ar fi un interes de stat, a se sciuti tinerii Ruteni. Acésta este o colosală greşélă. Massele rutene sunt una cu poporul rusésc. Décă Polonii trebue sĕ opereze cu ficțiunea tînĕrului rutenism, este esplicabil, fiind-că acésta e singurul mijloc de a face pe Ruteni sĕ servéscă ideei de stat polone. **In Bucovina rutenisarea forțată creéză o cestiune română,** *care turbură relațiunile esteriόre.*

Oratorul încheie, rectificând o aserțiune a lui Andrassy într'acolo, că atuncĭ când Austro-Ungaria ar voi sĕ facă, ca esistența şi desvoltarea națională a Românilor *sĕi* sĕ fiă un credeu al sĕu, va bate ceasul când în politica orientală ea ar puté dispune de batalionele României, ca de ale sale proprii.

Rusia în contra strĕinilor.

In curênd se va presenta consiliului imperial rusesc un proiect de lege, care va pune marĭ piedecĭ strĕinilor de a câştiga *dreptul de cetățenia ruséscă.*

In înțelesul acestui proiect, pentru-ca cineva se pótă deveni cetățén rusesc trebue sĕ petrécă statornic 8 anĭ în Rusia. Causă la aceste restricțiunĭ este, că provinciile vestice şi sudice ale Rusiei sunt inundate de strĕinĭ, carĭ au căpĕtat uşor dreptul de naturalisare şi au cumpĕrat averĭ marĭ, aşa încât — cum scriu foile din Petersburg — mai ales *Germanii* au cucerit în pace întreg ținutul sudic al Rusiei, fără a-şĭ fi însuşit limba rusécă, deóre-ce scólele lor sunt germane, diarele germane şi casele lor sunt împodobite cu tablourile lui Bismarck şi Moltke.

Până acum strĕinilor le mergea bine în Rusia. Afară de Jidanĭ, până la 1864 strĕinii imigranțĭ în imperiu, pentru-ca sĕ-şĭ priméscă dreptul de cetățén n'aveau decât sĕ facă jurămênt înaintea funcționarului guvernamentului respectiv. In 1864 legea acésta s'a modificat şi s'a cerut 5 anĭ de petrecere în Rusia pentru a căpĕta cineva dreptul de cetățén.

In 1866 s'a interdis strĕinilor acuirarea de inmobile în Turchestan. Afară de acésta în 10 guvernamente din Polonia rusécă, precum şi în guvernamentele Livland, Curland, Kovno, Vilna, Vibesk, Minsk, Grodno, Chiev, Valhinia, Podolia şi Basarabia strĕinii nu numai că nu puteau cumpĕra proprietățĭ imobile, ci nu puteau nicĭ sĕ arêndeze moşii fără concesiune. Apoi, în regatul polon, în Crimea, Caucas şi Siberia vestică, strĕinii nu pot fi nicĭ regisorĭ de moşii.

Pe lângă restricțiunile acestea, noua restricțiune însémnă, că Rusia nu vede cu ochĭ bunĭ pe strĕinĭ, décă nu se rusifică cu desĕvîrşire.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Scirea cea mai însemnată de pe teatrul rĕsboiului este, că pe când lord *Roberts* se apropie tot mai mult cu grosul armatei sale de rîul Vaal, pe atuncĭ avangardele lui au trecut deja Vaalul pe la *Parys* la sud de calea ferată, unde n'au întêmpinat nicĭ o resistență. Prin acésta Englesii au trecut de fapt în Transvaal.

Roberts însu-şĭ a ajuns alaltăerĭ în *Vredefort*, cam 40 chlm. depărtare de Vaal. De aicĭ a trimis spre vest şi ost trupe, ca sĕ caute vadurile rîului şi sĕ le ocupe. La sud trupele au sosit până la Parys, unde au aflat un vad acomodat de trecere, prin care au şi trecut.

Despre năvala acésta vine o scire telegrafică şi din Pretoria. Scirea acésta mai spune, că Burii au aruncat în aer podul de graniță al liniei ferate, ce duce la Johannesburg şi Pretoria. Se afirmă în acelaşĭ timp, că Burii se pregătesc aicĭ la resistență față cu frontul engles. Ei însĕ sunt amenințațĭ de pericululde-a fi împresurațĭ la ost şi la vest de trupele, carĭ au trecut Vaalul. Impregiurarea acésta îndreptățesce presupunerea, că resistența Burilor va fi numai momentană şi se vor retrage spre a apĕra Johannesburg şi Pretoria.

Acésta se deduce şi din faptul, că Burii fortifică cu mare grabă Pretoria şi Johannesburg, femeile şi copiiĭ din aceste oraşe capitale au fost trimişĭ la Lydenburg, — care este ultimul lor refugiu.

O telegramă din *Bruxella* anunță, că Dr. *Leyds*, representantul Transvaalului, a declarat, că în cele din urmă Țarul va întreveni pentru a-se încheia pace între Englesĭ şi Burĭ.

SCIRILE DILEI.

— 15 (28) Maiŭ.

Tinerimea şcolară dela şcólele române centrale din loc îşĭ serbéză adĭ, precum scim, obicĭnuitul maial în „Stejeriş". Des de diminéță un public numĕros se adunase înaintea gimnasiului român, ca sĕ asiste la plecarea tineretului nostru la maial. Studenții din classele superióre, carĭ încă de-aséră înauguraseră serbarea, cântând înaintea gimnasiului român, conform programului, voiau sĕ facă adĭ un revelion, traversând cu musica stradele principale din giurul gimnasiului. După cum audim, acest revelion nu s'a permis din partea poliției, nu scim pe ce motiv. După ce corul reunit al şcolarilor dela tóte institutele au esecutat, sub conducerea d-lui G. Dima, trei frumóse şi bine succese cântărĭ, ér d-l director gimnasial cu d-nii profesorĭ au format rêndurile, în sunetul musicei tinerimea şcolară a defilat pe dinaintea gimnasiului, pornind spre „Stejeriş" în deplină ordine doi câte doi. Mai întâiŭ şcólele de fetițe, apoi şcólele primare, după aceste gimnasiul inferior şi şcólele reale şi, în fine, elevii şcólelor comerciale şi studenții din gimnasiul superior. Fiă-care şir era condus de cătră un profesor. Publicul privea cu drag la aceste mândre rêndurĭ ale frumosului nostru tineret. Inaintea musicei păşiau vre-o dece studențĭ gimnasialĭ, carĭ purtau eşarpe frumóse şi erau însărcinațĭ cu ținerea ordinei conform programului. Făcea o impresiune de tot ciudată, ba aprópe ridiculă desfăşurarea de atâta amar de putere polițienéscă. Unde te întorceai dai cu ochii de polițai. Mai înțelegem sĕ mérgă spre séră, când se adună şi mult popor afară, câțĭ-va polițiştĭ în „Stejeriş", dér printre rêndurile şcolarilor era, repetăm, curios de-a vedé aprópe mai mulțĭ polițiştĭ, decât profesorĭ. Pe la 11 óre amenința o plóiă şi a şi plouat puțin, din norocire însĕ vremea s'a îndreptat érăşĭ fórte bine pe la óra 1, aşa că puțina plóiă nu credem sĕ fi adus nicĭ o conturbare în frumósa petrecere şcolară.

In memoria Metropolitului Ioan Vancea. Elevii seminarului tinerimei studióse dela gimnasiul din Blaşiŭ au arangiat Duminecă în 20 Maiŭ n. după s. liturgiă o şedință festivă în memoria metropolitului Vancea, întemeiătorul acestui internat. Sala era frumos împodobită cu verdéță, în fund se afla bustul rĕposatului metropolit în mijlocul unui grup de florĭ. La şedință a luat parte mulțime de public, în frunte cu Escelența Sa Metropolitul Mihalyi. Prestațiunile tinerimei în declamărĭ, cântărĭ, musică au fost cum nu se póte mai bine, dice „Unirea".

Scirĭ personale. Din Cluşiŭ ni-se comunică scirea, că d-l *Ioan Rațiu,* profesor ord. la preparandia şi şcóla poporală de fete din Blaşiŭ, a depus în 23 Maiŭ la universitatea de-acolo rigorosul verbal de doctorat în filosofiă *„cum laude"*. Promovarea s'a făcut în 26 Maiŭ n. c. fiind de față tinerimea română universitară din Cluşiŭ şi mulțĭ membri din inteligența română. De-odată cu d-l Ioan Rațiu fù promovat ca *doctor în drepturĭ* şi d-l *Iustin Pop,* fiiul d-lui protopop din Luna de Arieş şi candidat de advocat în Turda. — D-l Nicolau *Nestor,* administrator al oficiului vicarial din Hațeg, e numit definitiv vicar foraneu al acelui district. — Cordialele nóstre felicitărĭ!

Wlassics şi „kisdedov"-urile. Ministrul unguresc de culte şi instrucțiune publică a dat ordin tuturor autorităților competente, sĕ se facă în tótă țéra conscrierea copiilor obligațĭ a cerceta „kisdedov"-urile. Tot-odată a dispus conscrierea copiilor obligațĭ a cerceta şcóla elementară.

Talerĭ falşĭ. Se scrie, că în ținuturile din Giula şi Oradea-mare s'a ivit în timpul din urmă o adevĕrată inundațiă de talerĭ falşĭ. Organele poliției îşĭ dau tótă silința pentru a afla pe autorii lor şi ca sĕ fiă mai cu succes căutarea, au cerut ajutor dela poliția din Budapasta.

In causa fratricidiului dela Sătmar. E curios, că foile unguresci, carĭ astă-tómnă când s'a descoperit oribila crimă a fraticidiului comisă de monstruoşii frațĭ Papp Bela şi Papp Zoltan, s'au ocupat sĕptĕmânĭ întregĭ de acéstă crimă, descriindu-o pe lung şi pe larg pe paginĭ întregĭ, fără ca printr'un cuvênt măcar sĕ fi făcut amintire, că acei criminalĭ ar fi fost de origine „Valahĭ". Abia acum, după ce tribunalul din Sătmar a osîndit pe instigatorul Papp B. şi pe ucigaşul faptic la ştréng, ér pe fratele sĕu Zoltan la 8 anĭ de temniță, foile jidano-maghiare, vrênd sé abată ruşinea dela némul lor, vin sĕ trîmbițe lumei, că criminalii sunt de origine „valahĭ". Pe când la început pentru a face casul mai sensațional presentau pe aceştĭ frațĭ criminalĭ ca părtaşĭ ai elitei maghiare, adĭ se lapĕdă de ei şi vor sĕ-i arunce în cârca „Valahilor", atribuind cu neruşinare sevîrşirea crimei „sângelui valah" al criminalilor. Spun, că moşul lor a fost preot român, care cu întrégă familia s'a lăpĕdat de némul sĕu şi a trecut la religia reformată. — Décă e adevĕrat acésta séu nu, încă nu e constatat. Papp Bela la tribunal a fasionat că e Ungur reformat. Dér orĭ cum ar fi, óre unde şĭ-au primit acei frațĭ educațiunea, ale cărei resultate le vedem acum? Óre nu în societate maghiară? şcólele óre nu la Maghiarĭ le-au făcut? Insĕ-şĭ foile unguresci au spus şi o spun chiar şi astădĭ, că aceştĭ frațĭ criminalĭ se trag din familiă nemeşéscă şi pe antecesorii lor îi laudă. Ce însemnéză acésta, décă nu adevĕrul, că cu cât nenorociții aceştia s'au depărtat mai tare de trupina românéscă, cu cât s'au înveninat mai mult de viéța destrăbĕlată şi demoralisată a societății în care au întrat, cu atât mai mult s'au sĕlbătĕcit, până când au ajuns sĕ se lapede pe față de Dumnedeu şi sĕ se facă fratricidĭ? Acésta e sórtea renegaților, carĭ nu sciu trăi din muncă, ci din linguşirĭ şi fraude. La voi şi între voi şĭ-au făcut acéstă şcólă, şovinştilor, a vóstră sĕ fiă şi „onórea", ce ei v'au făcut'o acum!

Universitate turcéscă. Din Constantinopol se telegraféză, că Sultanul a decis sĕ înființeze o universitate turcéscă în Constantinopol.

FOILETONUL „GAZ. TRANS".

Fără vedere.

De Maurice Montégut.

Era fată fecióră de 18 anĭ, blândă şi bună, dér venise pe lume fără vedere. Ochii ei nicĭ-odată n'au simțit rada strălucitóre a luminii, o clipă măcar n'au vĕdut felul lucrilor esterióre. In întunecimea, ce-i acopereau ochii, nu scia nimic despre colorĭ şi despre viață. Era un copil trist şi posomorît, ca tóte creaturile, carĭ fără de vina lor, sunt osêndite la nefericire. Avea frațĭ şi surorĭ cu ochĭ întregĭ şi veselĭ, carĭ o iubeau din inimă pentru gingăşia ei, dér décă voiau sĕ se jóce, o lăsau singură, fiind-că şi aşa ea nu putea lua parte la jocurile lor. După-ce crescù şi ajunse fecióră frumósă, melancolia ei se prefăcù în vecĭnică tristeță. Césurĭ întregĭ şedea nemişcată în scaunul cu brățare şi-şĭ frămênta creerii cu gândul, de ce mai trăesce ea în lumea acésta? Rĕspuns însĕ nu afla la întrebarea ei. Mai târdiu surorile ei s'au măritat şi au părăsit casa părintéscă. Fetelor le urmară încurênd feciorii: unul deveni soldat, altul comerciant, şi eşiră în largul lumii cu toții. Singur biata Maria rĕmase pe lângă părinții ei încăruntițĭ.

Până acum casa era numai viață in sgomotul dilnic. Vocile cunoscute o făceau şi pe ea sĕ se bucure şi sĕ simtă apropiata lume necunoscută, susținênd în sufletul ei şi puțina plăcere de viață, ce i-a mai fost rĕmas. Incet pe încetul însĕ i-a pierit şi acésta plăcere. Tatăl şi mama, sdrobițĭ de grijile vieții, puține vorbiau între ei şi cu ea, şi astfel liniştea tristă se făcù stăpână în casa lor.

Nenorocita fată era tot mai mult cuprinsă de desperare, tremura gândindu-se la viitor. Tinereța ei dispare, părinții i-se apropie de mormênt şi atuncĭ ea órbă şi părăsită de toțĭ, rĕmâne singură. Sufletul ei se întuneca tot mai mult.

Intr'o di urechia îi fù lovită de douĕ vocĭ strĕine. Singurătatea casei au turburat'o doi ómenĭ necunoscuțĭ. Strĕinii aceştia o nelinşteau pe Maria. Ce vréu ei? De unde au venit? Ce interes i-a adus aicĭ?

Mama o lămuri încurênd. Ea îi dise: Draga mea! scólă-te şi bucură-te, căcĭ țĭ-a surîs norocul la care n'ai sperat. Fața ta drăguță şi farmecul făpturei tale, au plăcut la doi bărbațĭ nobilĭ şi marinomoşĭ. Ca odinióră pe frumósele tale surorĭ, aşa te cer acum şi pe tine, te cer chiar doi, căcĭ te iubesc. Alege între ei. Pe unul îl chiamă Jean, e tînĕr de 25 anĭ, frumos, cu stare bună şi vrednic de tine. E bărbat făcut şi vrednic de cinste, aşa că tóte fetele ți l'ar puté pismui. Celălalt nu e aşa de tînĕr, are vêrsta de aprópe 40 de anĭ, cu însuşirĭ bune. Posiția lui este sigură, însĕ visurile tinereții l'au părăsit şi acum e deja bărbat copt şi cu esperiență. Se numesce Emil. Amêndoĭ au aceeaşĭ dorință: de-a îndrepta nedreptatea sórtei şi de a-te conduce cu mână sigură pe cărările fericirei. Nu peste mult se vor reîntórce. Tu îi vei asculta şi vei întinde mâna aceluia, pe care-'l va alege inima ta. Caracterul ambilor este nobil, şi orĭ pe care l'ai alege, n'ai ales rĕu.

* * *

Jean veni cel dintâiŭ. Cu curajul propriu tinereții sale, se aşedă lângă scaunul cu brățare, luà în mâna lui mâna palidă a órbei, şi dise:

— Sĕrmană Maria! Cum mĕ întristéză acest nume, înse în curênd îl voiŭ schimba în altul. Décă vrei şi te învoescĭ, numele tĕu va fi Maria cea norocósă. Te iubesc! Tu nu scii, dragă copilă, tu, care nu cunoscĭ oglinda, acésta confidentă a femeilor, cât de frumósă şi grațiósă eştĭ, cât de frumoşĭ sunt ochii tĕi orbĭ cu gene de mĕtase. Te iubesc atât de fierbinte, cum bărbat nu scie sĕ iubéscă. De mĕ vei alege pe mine şi décă de umĕrul meu puternic vei rĕzima brațul tĕu delicat, pe calea vieții îțĭ voiŭ fi conducĕtor. Iți voiŭ descrie frumsețile acestei lumĭ, pe carĭ nu le cunoscĭ; voiŭ copia cu fidelitate totul aşa, încât cu ochii mei o sĕ vedĭ, ca şi când ai avé tu vedere. Er când sórele apune, aruncând purpurul sĕu la orison, îțĭ voiŭ copia fiăcare nuanță a acestei pompe de colorĭ, ca sĕ le guştĭ ca şi mine.

— O, sórele! dise trist Maria.

— Iți voiŭ descrie luna în rĕsărire, cum în nopțĭ plăcute de vară îmbracă apele cu argintul ei.

— O, pădurea, o luna, nopțile de vară! oftà Maria din adêncul sufletului. Şi lacrimĭ îi isvorîră în ochĭ. Dér tînĕrul, pe care însĕ-şĭ vorbele lui îl estasiară, a continuat:

— Iți voiŭ descrie cum locuitorii ora-

Câştigul acţionarilor dela Monte-Carlo. După socotelile finale în anul 1899—1900, care s'au încheiat cu 1 Aprilie, a resultat un câştig curat de 24 milióne francĭ, mai puţin cu 3 milióne 400,000 fr. ca anul trecut. Acţionarii se plâng din causa acésta şi aruncă tótă vina asupra rĕsboiului din Transvaal, unde cei mai mulţĭ Englesĭ, bunĭ muşterii pentru Monte-Carlo, fiind încurcaţĭ în rĕsboiul cu Burii, au fost reţinuţĭ dela jocul de banĭ. Dividenda anului acestuia a fost numai de 10%.

Turburărĭ în China. Din *Shangai* se vestesce diarelor din Londra, că *Boxerii* s'au resculat, au distrus două sate şi au masacrat un mare numĕr de creştinĭ. Guvernul a trimis trupe, ca sĕ supună pe rebelĭ. Boxerii au cădut în cursă şi au pierdut 26 ómenĭ şi mulţĭ rĕniţĭ. La un punct Boxerii au atacat trupele guvernului, carĭ au avut 70 de morţĭ şi rĕniţĭ.

Fondurile şi fundaţiunile administrate de Consistorul din Arad.

Din conspectul privitor la starea fondurilor şi fundaţiunilor administrate de Consistorul din Arad, cetit în sinodul aradan din acest an, reproducem următórele date:

1. Fondul *general diecesan* la finea an. 1898: 20.039 fl. 57 cr.; întratele anului 1899: 58.552 fl. 07 cr. Total: 78.591 fl. 64 cr. — Eşitele an. 1899: 55.167 fl. 25½ cr. Starea la finea an. *23.424 fl. 38½ cr.*

2. Fondul *instruct, episcopesc*: la finea an. 1898: 6723 fl. Venitul pescris pe 1899: 241 fl.; La olaltă 6964 fl. 65 cr. — Eşitele an. 1899: 264 fl. 81 cr. Starea la finea an. *6699 fi.*

3. Fondul *seminarial* la finea an. 1898: 39.499 fl.; venitele în 1899: 9373 fl. Total 48.473 fl. — Eşitele an. 1899: 9120 fl. Starea la finea anului 39.752 fl.

4. Fondul *ajutórelor scolare-învĕţătoresci* la finea an. 1898: 46.822, venitele pro 1899: 1960 fl. Total: *48.783 fl.* — Eşitele an. 2531. Starea la finea an. *46.252.*

5. Fondul *capelei Arad-Gaiŭ* la finea an. 1898: 295, venitele an. 14 fl. Total 310 fl. — Eşitele 42 fl. La finea an. 1899: *267 fl.*

6. Fondul *bibliotecii preparandiale*: la finea an. 1899: *786 fl.*

7. Fondul *sinodal congresual*: la finea an. 1898: 10.185 fl. Venitul an. 1899: 656 fl. Total 10.841 fl. — Spese: 118 fl. La finea an. 1899: *10.722 fl.*

8. Fundaţiunea *Patriciu Popescu* la finea an. 1899: 578. — 9. Fundaţiunea „*Iosif Popovicĭ-Palfly*“, la finea anului 1898: *15.266 fl.* Venite: 931 fl. Total 16.198. — Eşitele an. 1899: 612. Starea la finea an. *15.585.* —

10. Fundaţiunea *Foray* din Soborşin la finea an. 1899: *1000 fl.* — 11. Fundaţiunea contelui *Almassu* la finea anului *1736 fl.* —

12. Fund. *Gavril Taur* la finea anului 7712 fl.

13. Fondul diecesan *de asigurare*: la finea an. 1898: 41.724 fl. Venitul în 1899: 9751 fl. Total 51.475 fl. — Eşitele an. 1899: 1248 fl. Starea la finea an. *50.227 fl.* —

14. Fondul *gimnasial*: la finea an. 1898: 8602 fl. Venitul 435 fl. Total la finea an.: 9037 fl. — 15. Fund. Teodor *Papp* din Cheches la finea an. 1899: *67.573.* — 16. Fund. Ana *Popovicĭ Ebesfalvi*: 6427 fl.

17. Fund. Elena *Ghiba-Birta*: 62.722 fl.

18. Fond. de pensiune pentru funcţionarĭ şi profesorĭ la finea an. 1898: 38.701 fl; Venitele an. 1899: 3306 fl; eşitele 437 fl. Starea la finea an. 1899: *41.574 fl.*

19. Fondul *clerical* la finea an. 1898: 428.650 fl. Venit an. 1899: 34.137 fl. Total 462.788 fl. — Eşite în 1899: 36.482 fl. Starea la finea anului: *426.306 fl.*

20. Fondul *scolar preparandial* şi aucta scolară: la finea an. 1998: 45.951 fl. Venitul an. 1899: 2941; eşitele: 2469 fl. Starea la finea an. *46.422 fl.* — 21. Fundaţiunea *Bala* la finea an. 1899: 13.067 fl.

22. Fondul *preoţesc* la finea an 1898: 351.864 fl. Venitul an. 1899: 49.691 fl. Eşitele an. 1899: 27.384. Starea la finea an. 1899: *373.671 fl.*

23. Deposite la cassă la finea anului 1889: *77.679 fl.* — 24. Capitalul comunelor mixte la finea an. 14.954. — 25. Pretensiunĭ dubióse de sub proc. com. Caransebeş la finea an.: 4907. — 26. Fundaţiunea episcopului *Ioan Meţianu* la finea an. 1899: *13.859 fl.*, (Acéstă fundaţiune constă din tipografia diecesană cu tóte adjustamentele şi pretensiunile ei.) — 28 Fund. *Faur* din Lipova la finea an. 1899: 1539 fl. — 29. Fund. *George Popa* de Teiuş Galşa: 1050 fl.

Sórtea coloniştilor dela Şermaş.

Din Câmpiă, 26 Maiŭ n. 1900.

Stim. D-le Redactor! Cred, că va fi de interes pentru publicul român sĕ i fac cunoscut *tristul fiasc*, ce l'au îndurat maghiarisatorii cu încercarea de colonisare la Şermaş (pe Câmpiă).

In Octomvre anul trecut unei marĭ părţĭ dintre coloniştĭ li-s'au estimat şi pus sub secuestru prin procurorul de stat din Cluşiŭ şi prin esecutorul din Mociu tot ce au avut, precum animalele de tot soiul, tóte sĕmĕnăturile, bucatele de pe câmp şi de-acasă. Mulţĭ dintre coloniştĭ, vĕdĕndu-se în acéstă strîmtóre, au pus mâna pe ce au putut şi s'au dus încătrău au vĕdut cu ochii. Simţind însĕ despre asta cei dela cârma ţĕrei au dat ordin pe la tóte posturile de gendarmĭ şi pe la staţiunile căilor ferate sĕ-i prindă numai decât şi sĕ-i întórne îndĕrĕt. Si care au fost pentru nenorociţii coloniştĭ urmarea, că au fost aduşĭ îndĕrĕt? Etă-o:

In 21 Maiŭ n. c. s'a presentat în comuna Şermaş acelaşĭ procuror însoţit de esecutorul, *au început a bate toba, vêndênd prin licitaţiă rênd pe rênd totă averea coloniştilor.* In fiă-care di se licitéză la câte 4—5 inşĭ. Comuna geme în sunetele tobei, plânsetele femeilor, înjurăturile bărbaţilor şi blăstemele generale asupra celor ce i-au adus pe ei (pe coloniştĭ) aicĭ. Vacile, boii, caii, căruţe, plug, grape, grajdurĭ, coteţe, tot ce au găsit în casă, în ogradă, orĭ la câmp li-s'a vêndut prin licitaţiă. *Nicĭ măcar un pat, orĭ un scaun nu li-s'a lăsat, ci tóte li-s'au vêndut pe un preţ de nimic.*

Mulţĭ dintr'ênşii scriu la ministeriu, alţii telegrafézâ, ba am vĕdut epistole adresate lui Kossuth Ferencz, ca sĕ se întrepună pentru ei, dér tóte sunt zadarnice, căcĭ licitaţia decurge mereu. Unora dintre ei li-s'a spus, li-s'au dat chiar, certificate de descolonisare (kitelepitési okmány), — ca în *timp de 8 dile sĕ ese din casă.*

Unde sĕ mérgă acum aceştĭ nenorociţĭ? Acasă în Ungaria n'au cu ce şi la ce mai merge, în America nu pot pleca, căcĭ n'au spese şi n'au paşapórte. Se jură pe toţĭ Dumnedĕii, că *de-i vor primi în România se lapĕdă de-a mai fi Ungurĭ.*

Nu găsesc nenorociţii de ei nicĭ într'o parte vre-o mângăiere, singur comerciantul român Pompei Botezan a arătat o compătimire faţă cu ei, licitând însu-şĭ mai multe obiecte pentru ca sĕ nu ajungă cu preţurĭ de nimic în mânile Jidanilor; tot ce a licitat a înapoiat apoi nenorociţilor. Am vĕdut însu-mĭ cum dela Szentes Károly doi cai cu 63 fl. i-a vêndut cu 102 fl. ér restul de 39 fl. l'a pus în mâna bietului om, care-i sărută mânile în mijlocul mulţimei. Celelalte animale, boi, cai şi vacĭ vor fi duse la têrgul din Mociu, ce va fi în 30—31 Maiŭ, unde se vor vinde şi ce va trece peste preţul de cumpărare li-se va da îndĕrĕt. Acésta o face un Român pentru coliniştĭ, pe când Jidanii şi Ungurii, ca marĭ patrioţĭ ce sunt, nicĭ măcar un ban din marele profit, ce l'au avut în licitaţiă, nu întorc nenorociţilor.

Licitaţiunea continuă.

X.

Convocare.

In sensul §-lui 41 din statut, convoc adunarea cercuală a despărţĕmêntului Timişorii al *Asociaţiunei* pentru literatura română şi cultura poporului român pe 11 Iunie st. n. (a doua di de Rusale) la 3½ óre după amiadĭ în Ciacova.

Obiectele şedinţei: 1) deschiderea adunării prin preşedinte; 2) înscrierea membrilor; 3) raportul direcţiunei; 4) censurarea socoţilor; 5) cetirea disertaţiunilor, carĭ însĕ trebuesc cu 3 dile înainte de adunare insinuate la preşedinte; 6) alegerea a doi delegaţĭ pentru adunarea generală a Asociaţiunei; 7) stabilirea budgetului pe anul viitor.

Timişóra, 26 Maiŭ 1900.

Emanuil Ungureanu,
directorul despărţĕmêntului Timişorii.

Producţiunĭ şi petrecerĭ.

Corul român din Deliblat va aranja la 28 Maiŭ (10 Iunie) a. c. întâia di de Rosalii (la nedee) o petrecere poporală împreunată cu teatru şi joc în localul ospĕtăriei lui Vicea Ardelean din loc. Inceputul la 8 óre séra. Intrarea de persónă: Locul I. 1 cor. (50 cr.) Locul II. galerie 50 banĭ (25 cr.) Venitul e destinat pe séma corului rom. din loc. Suprasolvirile se vor chita în public. Onoraţii óspeţĭ din jur, carĭ doresc a participa la ruga nóstră, sĕ binevoiască a prenota pe o carte postală — la preşedintele corului d-l Panta Jurgovan — acésta intenţiune, ca sĕ pótă fi aşteptaţĭ cu trăsurile la Gara din loc.

Program: 1) „Motto“ esecutat de corul vocal. 2) „Ruga dela Chisetĕu“ piesă teatrală într'un act de I. Vulcan, jucată de membrii comitetului român. 3) „Funiculli Funiculla“ cor bărb. cu text italian esecutată de corul vocal. 4) „Pipa mea la el“ anecdotă poporală declamată de un corist. 5) „Bobocele şi inele“ cor bărbătesc de I. Vidu esecutată de corul vocal. 6) „Nevasta cu drăguţ“ anecdotă poporală de I. Encescu declamată de un corist.

După producţiune urméză joc, ér în pausă se va juca „Căluşerul şi Bătuta“.

Corul român.

DIVERSE.

Soneria lui Bismarck. Etă o amintire, mai mult séu mai puţin autentică, din cariera diplomatică a lui Bismarck. Ajungênd la postul de ministru al Prusiei, Bismarck se instală într'o casă, care nu avea soneriă corĕspundĕtóre la etagiul de jos, unde locuia servitorul sĕu. — Trebue sé-mĭ pui o soneriă, dise el proprietarului casei. — Despre asta n'a fost vorba în contractul de închiriare, rĕspunse proprietarul. Décă vĕ trebue soneriă, faceţi-o cu cheltuiela d-v. — Bine, rĕspunse Bismarck, o voiŭ face. Diminéţa, proprietarul, care locuia în aceeaşĭ casă, aude o detunătură de pistol, care-l făcu sĕ sară din pat. Alérgă prin tótă casa şi găsesce pe Bismarck în pragul uşei sale, gata sĕ descarce pistolul a doua óră. — Nu te speria, dise el proprietarului, am sunat sĕ vină servitorul meu şi vĕd, că nu m'a audit. Décă nicĭ după a doua descărcătură nu mĕ va audi, — mâne sunt silit a aduce un tun. — E 'n stare s'o facă! cugetă proprietarul şi repede chemă un meşter, ca sĕ aşede soneria.

Perseus şi Andromeda. Cunoscutul scriitor engles Claude Phillips publică în „Nineteenth Century“ o descoperire interesantă. Anume el dice, că a aflat renumitul tablou al lui Tizian „Perseus şi Andromeda“. Despre acest tablou aprópe un véc nu s'a sciut nimic. Tizian a pictat acest tablou în anii din urmă ai vieţii sale pe séma regelui spaniol Filip II. După cum scrie Crowe şi Cavalcaselle, Tizian a trimis tabloul în Spania în anul 1556. Mai târdiu tabloul a fost pus în marea galeriă de tablourĭ „Orleans“ din palatul Royal, ér în 1798 comerciantul engles Bryan l'a cumpărat cu 700 quinii. De-atuncĭ tabloul a fost cu totul uitat. Deja la 1857 ajunse în posesiunea familiei Hetford, unde a fost puţin luat în considerare. Claude Phillips a aflat acest tablou într'o odaiă de baie, atêrnând de părete. La început nicĭ nu l'a cunoscut, atât era de plin de aburĭ, şi numai mai târdiu vĕdu de ce comóră a dat. Tabloul a fost cu îngrijire bine curăţit, şi acum ocupă un loc de onóre în galeria de tablourĭ a familiei Hetford.

Literatură.

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja.* După cum şi titula arată, este o carte de cuprins glumeţ; în ea se află nu mai puţin ca 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe, care te fac sĕ-ţĭ mai uiţĭ de nĕcasurile lumei şi sĕ isbucnescĭ în rîs. Preţul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

şelor umblă ca furnicele şi viaţa sgomotósă dela marile fabricĭ; îţĭ voiŭ da o închipuire măcar despre marile porturĭ, despre corăbiile, ce se légănă pe valurĭ. Vei cunósce realitatea vieţii întregĭ, care până acum a fost închisă înaintea ta.

— O, viaţa! şopti órba, podindindu-o lacrimile.

— Vei lua parte la tóte, ce numai esistă, şi ce nu cunoscĭ. Ochiul meu va fi ochiul tĕu, sufletul meu sufletul tĕu, şi inimile nóstre se vor contopi într'una.

Sĕrmana Maria, — plângea şi nu voia sĕ rĕspundă. Jean însĕ, pe care-l frapă mult acésta primire, s'a depărtat mirându-se.

* * *

A doua di veni Emil. El nu apucă mâna fetei órbe. Cu glas domol, fără nicĭ o încredere în sine, dise:

— Domnişóră! ceea-ce d-ta considerĭ drept o nenorocire grozavă, este póte că un noroc. Nu vedĭ viaţa, dér crede, că adese-orĭ privirea vieţii este un lucru urît şi trist. Pricinuesce mai multă supĕrare, decât bucuriă, şi ómenii cinstiţĭ adese-orĭ se întorc cu înfiorare dela acésta privelisce. De sigur ţi-au spus, că te iubesc. Décă vrei sĕ-ţĭ pui mâna în mâna mea şi pe mine m'ai alege de bărbat credincios, nicĭodată nu ţ'aşĭ vorbi despre lume, care este absolut indiferentă pentru sufletele, ce s'au refugiat în sine şi se înţeleg prin sentiment comun. Nu sunt nicĭ-odată plictisitóre césurile, ce trec, când inimile vorbesc.

Ţi-au mai spus, că nu mai sunt tînĕr. Cunosc temeinic viaţa asta sbuciumată. La braţul d-tale a-şĭ pute sĕ pausez fericit în urma ostenelilor vieţii. Voiŭ uita acuşĭ totul, ce am vĕdut şi esperiat. Voiŭ fi pururea în jurul d-tale şi cu d-ta voiŭ vorbi pururea. Nicĭ nu voiŭ încerca sĕ te lămuresc asupra lucrurilor omenescĭ, căcĭ d-ta tocmai prin necunóscerea lumei, mĕ farmecĭ. Nimic nu sci despre lume, şi asta numesc eu o fericire. Cunoscinţa e amară şi desnădăjduitóre. Cei-ce sciu mai mult, sunt adese-orĭ cei mai nefericiţĭ. Nicĭ-odată nu voiŭ ridica vĕlul, ce te acopere. Presenţa d-tale va fi, care va da conţinut vieţii mele, şi eu mĕ voiŭ încerca sĕ fiu singurul şi neînlocuitul d-tale prietin, care totdéuna îţĭ va fi aprópe şi te va iubi nesfîrşit.

Ţi-au vorbit, póte, mult despre frumseţile şi bucuriile naturei, despre mişcare şi viaţă. Cu tóte aceste colorĭ pompóse ţĭ-au descris totul, deşi nimic nu e adevĕrat din ele. O singură diminéţă frumósă este urmată de o sută de dile posomorîte şi ploióse. Vêntul suflă, grindina cade, ninge, natura e în furiă, şi omul sufere şi se plânge. Şi óre ce ne oferă viaţa omenéscă? Pretutindenĭ întêlnim lucrurĭ urîte: nedreptate, mâniă, rĕsbunare, privaţiunĭ, miserii şi pĕcat. D-ta nu sci nimic despre tóte acestea, şi décă te unescĭ cu mine, nicĭodată nu vei sci nimic. Singurătatea-ţĭ închisă îmĭ va da bucuria, ca lumea d-tale sĕ fiă umplută numai de iubirea mea. Eu nu voiŭ fi pe lume decât pentru d-ta, şi d-ta numai pentru mine. Şi ce fericite vor fi nopţile, când întunerecul va face, ca ochii noştri sĕ fiă asemenea.

* * *

Aşa vorbi Emil, care cunoscea viaţa, deşi nu avù parte decât de amărăciunĭ.

Maria îşĭ plecà capul şi se gândi mult, dér de-odată surîse.

Apoi întinse mâna ei palidă lui Emil.

H.

In Tipografia diecesană din Gherla (Szamosujvár) a apărut în ediţiune nouă amplificată; *„Carte de Rugăciunĭ, cererĭ şi laude“* spre folosul şi mângăierea sufletelor creştinescĭ. Conţine 201 pag. Tipar frumos şi fórte legibil. Preţul: legat simplu 80 banĭ, în pânză 1 cor. 60 banĭ, legat în piele şi aurit 3 cor. 20 banĭ, legat în catifea cu copcii şi cu cruce 7 corone.

In aceeaşi Tipografiă au apărut: ***Gramatica limbei române***, pentru şcólele inferióre, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu*. Partea I. Etimologia. *Ediţiunea II.* Preţul 50 banĭ.

„Reflexiunĭ fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi Laszlo întitulată „Az olah nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banĭ.

„Pomenirea Prea on. brâu. al Preasântei de Dumnedeu născĕtóre, scósă din antologion séu mineiŭ şi tipărită cu litere“. Pag. 16. Preţul 20 banĭ.

*

Dietetica poporală, cunoscuta şi mult folositórea scriere poporală a d-lui medic *Simeon Stoica*, cu privire la modul de viéţă a ţĕranului român, se vinde cu *preţul* scădut dela 1 60 banĭ la *1 coronă* plus porto. De vêndare la Tipogr. A. Mureşianu librăria Ciurcu, Gabonyi şi Zeidner în Braşov.

*

„Fetele casnice“, cor pentru trei şi patru vocĭ femeescĭ de Timoteiŭ *Popovicĭ*. Acéstă drăgălaşă composiţiă musicală se află de vêndare la d nul autor în Sibiiu (seminarul archiedecesan), cum şi la Tipografia „A. Mureşianu“ în Braşov. Preţul 15 cr. (plus 3 cr. porto).

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Maiu 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.05
Renta de coróne ung. 4%	91.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	99.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	115.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	91.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.25
Renta de argint austr.	97.45
Renta de hârtie austr.	97.—
Renta de aur austr.	114.95
Losurĭ din 1860.	136.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.73
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	720.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	718.25
Napoleondorĭ	19.26½
Mărcĭ imperiale	118.25
London vista	242.40
Paris vista	96.30
Rente de coróne austr. 4%	96.40
Note italiene	90.50

Cursul pieţei Braşov.

Din 28 Maiu 1900.

Bancnota rom.	Cump.	9.49	Vênd.	19.04
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.16	Vênd.	19.29
Galbenĭ	Cump.	11.28	Vênd.	11.38
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Sz. 562—1900. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint tlkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Kühn Mihály végrehajtatónak Jurcoiaşiu Juon és neje végrehajtást szenvedő elleni 439 kor. 94 fil. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a Sárkányi kir. járásbiróság területén lévő Bucsum községben fekvő a bucsumi 2 sz. tljkvben Jurcoiaşiu Juon és neje Chinsdea Mária néven álló A †

2, 3	hrsz.	ingatlanra	384	kor.	2924	hrsz.	ingatlanra	6	kor.
261	„	„	44	„	2934	„	„	22	„
268	„	„	50	„	2947	„	„	18	„
351/1	„	„	18	„	3044	„	„	8	„
444	„	„	36	„	3097	„	„	4	„
526, 527	„	„	24	„	3100	„	„	8	„
615	„	„	26	„	3103	„	„	6	„
1186	„	„	28	„	3112	„	„	2	„
1291	„	„	16	„	3132	„	„	2	„
1467	„	„	30	„	3134	„	„	6	„
1549	„	„	28	„	3143	„	„	6	„
1635	„	„	14	„	3146	„		4	„
1855	„	„	22	„	3359/2 3360	„	„	8	„
2252	„	„	6	„	3375	„	„	2	„
2568	„	„	14	„	3827	„	„	8	„
2569	„	„	44	„	3893	„	„	4	„
2572	„	„	36	„	4100	„	„	4	„
2643	„	„	4	„	4109	„	„	14	„
2646	„	„	10	„	4112, 4115	„	„	8	„
2804	„	„	6	„	4118	„	„	6	„
2913	„	„	14	„	4165	„	„	22	„
2917, 2929	„	„	40	„	4879	„	„	24	„
2921	„	„	40	„	4979	„	„	52	„

ezennel megallapitott kikiáltási árban az arverést elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok **1900 evi junius hó 20-ik napján délelőtt 9 órakor** Bucsum községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1900. évi február hó 21-án.

A kir. jbiróság mint telekönyvi hatóság.

CSÁSZÁR,
kir. albiró.

967.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10·26 min. séra. (Arad)

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2 19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tr. acc. la óra 5·14 m. dim. (dela Arad).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9·30 min. séra.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tr. acc. peste Arad la óra 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I Trenul mixt, la óra 6.58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 9 27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
IV. Trenul accelerat, la óra 10·14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2.10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia şi în tóte sĕrbătorile).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭ, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10·4 m. séra (dela Sf. George, în Iul. 1 15 Sept. în tóte sĕrbătorile).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tr. mixt la óra 8·18 min. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra
V. Tr. mixt la óra 10·04 min. séra. (din Palanca dela Iul. 1 — 15 Sept în tóte sĕrbătorile).

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe an	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoiéscă a srcie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

ANUNCIURI

(inserţiuni şi reclame)

sunt a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.